

Vattenmyndigheten Bottenviken
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland

den 30 april 2015

Ref: LAPELY/11/07.04/2012 Yttrandebegäran om förslag till vattenförvaltningsplaner för 2016–2021, 2014-10-01, samt Samråd Vattenmyndigheten i Bottenviken, Förslag till Åtgärdsplan, Miljökvalitetsnormer och Förvaltningsplan 2015-2021, 2014-11-06

YTTRANDE OM FÖRSLAG TILL VATTENFÖRVALTNINGSPLAN FÖR TORNE ÄLV (FINLAND) OCH VATTENFÖRVALTNINGSPLAN FÖR BOTTENVIKEN (SVERIGE)

Enligt gränsälvöverenskommelsen mellan Finland och Sverige (2009/10:212) (artikel 2) är syfte med överenskommelsen samordna de program, planer och åtgärder i avrinningsdistriktet som behövs för att uppnå de mål som bestäms för vattnets kvalitet och vattnets hållbara nyttjande, med iakttagande av de internationella åtaganden och den gemenskapsrätt som parterna är bundna av. Enligt artikel 4 i överenskommelsen ska parternas myndigheter samverka sinsemellan och ha som målsättning att upprätta gemensamma program och planer för att uppfylla överenskommelsens syfte enligt artikel 2 punkt 1. Dessutom ska gränsälvskommisionen enligt artikel 10 antingen tillstyrka eller avstyrka förslag till program och planer för avrinningsdistriktet.

Den finska delen av avrinningsområdet utgör sitt eget vattendistrikt medans den svenska delen tillhör större Bottenvikens vattendistrikt som sträcker sig från Norrbotten till delar av Västerbotten. För finska sidan den ansvariga myndigheten är Lapplands närings-, trafik- och miljöcentral i Rovaniemi. Den svenska sidan av Torneälvens avrinningsområde förvaltas av Vattenmyndigheten i Bottenvikenin som har sitt kontor på Norrbottens länsstyrelse i Luleå. Separat finsk och svensk vattenförvaltningsplan har producerats för Torneälvens avrinningsområde.

Samordning och samarbete inom vattenförvaltning beskrivs i dessa planer på olika sätt. Gränsälvöverenskommelsen och dess betydelse har beskrivits i det finska *förslaget till förvaltningsplanen för Torne älv* och dess roll i gränsöverskridande vattenförvaltning samt gränsälvskommisionens roll. Avsnitt 12.3 illustrerar samarbete med Sverige väldigt kort. Den finska planen har funnits tillgängligt på finska, sammandraget även svenska och nordsamiska. Dessutom har det funnits GIS-tjänsten OIVA och Vesikartta som innehåller information om finska vattendrag.

Gränsälvskommisionen konstaterar att beskrivelsen om finsk-svenskt samarbete och dess innehåll och resultat hittills borde framföras bättre i den slutliga planen.

I den svenska Bottenvikens vattenförvaltningsplan beskrivs historien om finsk-svenska myndighetsarbetet, former av samarbete, t.ex. statusklassificering och skillnader i

dem samt de centrala gränsöverskridande miljöproblemen och behov för samordning av övervakning. Skillnader mellan Sverige och Finland i både riktning och ansvar av åtgärder är beskrivna. Dessutom nämns det samordningsarbete som har pågått under denna förvaltningsperiod samt beredning av det gemensamma *Roof Plan*-dokumentet. Samrådsmaterialet har varit tillgängligt på svenska, samt en sammanfattning av innehållet på engelska. Finsk sammanfattning blev inte av. Även GIS-tjänst VISS om vattenförekomster har varit tillgänglig under samråd.

Kommissionen vill påpeka att gränsälvöverenskommelsen mellan Finland och Sverige, varken dess innehåll eller betydelse i samordning av planer vid ett internationellt avrinningsområde finns inte med i Bottenvikens förvaltningsplan. Den delen borde kompletteras i planen. Vid vidare samarbete borde tillräcklig information om vattenförvaltningsplaner på svensk sida finnas även på finska för ändamålsenligt samråd och samarbete

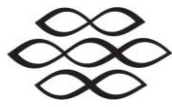
Under samrådsperioden 2014-2015 har Lapplands NTM-central, Vattenmyndigheten i Bottenviken och gränsälvskommissionen tillsammans berett ett gemensamt *Roof Plan* som innehåller hela avrinningsområdet, dess väsentliga särdrag, vattenstatus, vattenförvaltningsåtgärder och utmaningar för vattenvård samt en del bakgrundsinformation (t.ex. om gränsöverskridande samarbete, målen för tillståndet i vattnen, övervakning av vattenkvalitet m.m.). För detta arbete har en projektperson varit medverkat på länsstyrelsen i Norrbotten. *Roof Plan* blev dock inte färdigt för samrådsperioden som tog slut i april 2015 i Sverige. *Roof Plan* ska publiceras på de språk som används i avrinningsområdet; svenska, finska, meäenkieli och nordsamiska.

Förhandlingar med de nationella och regionala myndigheterna och gränsälvskommissionen fortsätter under 2015 för att samordna planer och program inom vattenförvaltningsområdet som är en av de centrala syftena i gränsälvöverenskommelsen från 2010. Generellt kan man konstatera att utformning av samarbete med finska och svenska regionala myndigheter fungerar bra. Olika metoder, administrativa strukturer, lagstiftning inom vattenförvaltningen tillät inte sin nuvarande form samordning av planer under denna planeringsperiod.

Gränsälvskommissionen vill betona vikten av att myndigheterna i olika nivåer och sektorer på bästa sättet möjliggör förverkligande av den internationella konventionen som överenskommelsen mellan Finland och Sverige är.

En särskild utmaning för framtiden är att genomföra samordning och åtgärder gränsöverskridande både regionalt och lokalt. Torneälvens avrinningsdistrikt berörs av lokala utmaningar men även klimatförändringar som enligt prognoser drabbar nordliga trakter särskilt drastiskt. Till dessa utmaningar borde olika vattenförvaltningsåtgärder svara på ett långsiktigt sätt.

Med dessa kommentarer tillstyrkar finsk-svenska gränsälvskommissionen förslagen för vattenförvaltningsplan till Torneälven och Bottenviken.

Britt-Marie Häggberg
ordförande

Timo Jokelainen
viceordförande

Virve Sallialmi
sekreterare

FÖR KÄNNEDOM

Miljö- och energidepartementet
Jord- och skogsbruksministeriet
Havs- och Vattenmyndigheten
Haparanda kommun
Övertorneå kommun
Pajala kommun
Kiruna kommun
Torneå stad
Ylitornio kommun
Pello kommun
Kolari kommun
Muonio kommun
Enontekis kommun